

Nuorten Osasto

Minkä nuorena oppii,
sen vanhana taitaa

Vieläkin siitä palvelija- tarkysymyksestä

Pitää takoa silloin, kun rauta on kuuma.

Koska tuosta palvelijattarien järjestymisestä on sukeutunut näinkin vakava juttu, niin ehkä saanen minäkin lausua ajatukseni asiasta, vaikka olenkin sen ammatin jo joitakin vuosia sitten "kultannut".

Minun mielestäni siinä ei ole mitään mörköä pelättävissä vaikka palvelijattaret alkaisivatkin hankkia ammattiovetusta omin neuvoin, koskapa se on jo todettu, että heidän on sitä vaikea työnantajien taholta saada. Useat kynällijät, jotka ovat nykyään kirjoittaneet palvelijattari kysymyksestä, ovat pitäneet liian porvarillisena ja työnantajain etuja silmällä pitävänä sitä, jos palvelijattaret perustaisivat järjestön sekä sen kautta ryhtyisivät antamaan ammattiovetusta sen jäsenille.

Tässä nyt on kyllä se harvinaisen seikka, että työläisten ja työnantajain edut ovat yhteiset, mutta minkäpä me sille voimme, jos ammattitaitoisesta palvelijasta hyötyy myöskin tarvisija. Minun mielipiteeni mukaan on se lopultakin palvelijattari, joka sitä suuremman hyödyn saa. Sillä kyllä se on työnantaja, joka joutuu sen ammattiovetuksen maksamaan rajotetussa työajassa sekä suuremmissa palkassa ja paremmassa a-sunnoissa y.m. joita ammattitaitoiset palvelijattaret järjestönsä kautta voivat vaatia.

Mitä siihen tulee, että oppimattomat ja maankielit taitamattomat palvelijattaret olisivat jarruna perin pohjaiselle järjestämiselle, niin luulen, ettei se ole ninkään suuresta merkityksestä kuin useella muulla ammattialoilla. Sillä onhan se jo tätäkin kysymystä koskevista kirjoituksista käynyt selville, kuinka katkeria ovat ne kokemukset, joita palvelijattaret saavat armollisten rouvain ammattiovetuksesta, niin että sekin on jo omlaan ajamaan heitä saamaan opetusta sieltä, mistä he saavat sitä ihmisellisellä tavalla ja vähemmässä ajassa. Ei tarvitseisi järjestön puolelta muuta kuin tehdä heille selvää mitä hyötyä heille on ammattitaidosta ja mitä he voivat sen kautta vaatia sekä osottaa heille, mistä he voivat saada opetusta ja kunnollista opetusta.

Mutta jos se opetus jää edelleenkin armollisten rouvain huoleksi, niin saavat palvelijattaret olla oppilaita vuosikausia, eivätkä he sittenkään opi kunnollisesti ammattiaan, sillä kuinka voivat sellaiset rouvat opettaa, jotka eivät osaa itseään sitä, mitä yrittävät toiselle opettaa. Ja näin ollen eivät lyhytnäköisimmät palvelijattaret näkisi mitään näennäistä hyötyä järjestymisestä ja siten järjestämisestä olisi vaikeampaa.

Mutta kuinka päinvastainen olisi-kaan suhde, jos järjestö ryhtyisi opettamaan jäsenilleen kotitalouden hoitoa. Tuntuupa melkein, että palvelijattaret kilvan rientäisivät järjestöön. Sieltä he voisivat saada oikeat todistukset ja suositukset taidostaan ja sen avulla myöskin vaatia emänniltään edellisten palvelijain antamat todistukset emännien käytöksestä palvelijoitaan kohtaan.

Viimeksimainitun käytäntöön saattaminen olisi mielestäni koko suuri saavutus palvelijattarille, sillä se on paras kurinpito pahankurisille emännille. Täten tulisi ikäänkuin itsestään monta epäkohtaa korjatuksi palvelijattarien asemaan.

Entäs sitten se hyöty, mitä yksilöjen kunnollisesta kotitaloudenhoitosta olisi koko työväenluokalle. Sekin kaikista vastaväitteistä huolimatta ansaitsee huomiota. On sanottu, että työläiskodeissa on enemmän puutetta keittoaineista kuin keittotaidosta.

Se on kyllä useassa tapauksessa surullinen totuus. Mutta on myöskin surullinen totuus, että suhde on usein päinvastoin. Kuinka usein kuulee-kaan puhuttavan tuhlaavaisista perheenemännistä. (Kuinka paljon enemmän onkaan tuhlaavaisia miehiä, mutta nythän onkin kysymys naisista.) Ja sitä kuulee juuri miesten taholta, jotka tässäkin kysymyksessä ovat asettuneet pessimistiselle kannalle ja järjestön puolelta ammattiovetuksen antamiseen nähden. Ovatko nämä emännät sitten luonteeltaan tuhlaavaisia? Ei suinkaan, vaan syy on siinä, että he eivät osaa taloutta hoitaa, nimittäin sellaista taloutta, jossa mies ansaitsee niin paljon, että ammattitaitoisien taloudenhoitajan avulla voisi kohtalaisen hyvin toimeen tulla. Mutta jossa taitamaton emäntä tulee vaan kuisantuneeksi ja epätoivoiseksi. Tällaisesta tilanteesta on hyvin usein seurauksena perheen hajoaminen ja muutoin olisi voinut pysyä pystyssä.

Loppujen lopuksi tahdon sanoa e-rehdyksien välttämiseksi, että en ole tarkoitannut tällä osottaa sitä, että palvelijattarien järjestön olisi velvollisuus antaa opetusta jäsenilleen. Mutta koska palvelijattarien on melkein mahdoton sitä muuten saada, joka muilla työaloilla on mahdollista, niin en näe mitään mörköä tai vaaraa, vaikka järjestö ryhtyisi sitä tekemään. Koska kaikesta päättäen palvelijattarien järjestöllä siten olisi paremmat mahdollisuudet tulevaisuuteen nähden. Vaikkakin palvelijattarien ammattitaitoisuudesta hyötyisi myöskin työnantaja, niin kuitenkin palvelijattaret itse sekä työväenluokka hyötyisi siitä enemmän. Ja kuten jo sanoin joutuivat työnantajat sen opetuksenkin maksamaan lyhemmän työpäivän ja paremman palkan muodossa. On otettava huomioon, että kysymyksessä olevalla ammattialalla ei ole suhde kuten muilla, nimittäin että minkä työnantaja hyötyy, sen työntekijä menettää.

Vielä tahdon terottaa mieleini sitä seikkaa, että kotitaloudenhoitajan toimi vaatii todella korkeaa ja monipuolista ammattitaitoa, vaikka sille on annettu niin liian vähän huomiota, varsinkin kirjoitetun sanan muodossa ja vielä vähemmän miesten taholta.

Tämän vuotista "Vappua" lukesani silmäni lensivät aivan seljälleen kun luin kirjoitusta "Kodin kohtalo nykyisen yhteiskunnallisen murroskauden aikana". Ajattelin, että kukahan on noin järvevä mies. Mutta kun lopussa näin Selma-täidin nimen kokonaisuudessaan, niin saavuttivat silmäni tavallisen kokonsa. Sillä se hän olikin nainen, asiantuntija. Siis toivon, että näistä asioista juttua piisaa. EMMA MATTILA.

Palvelijattari kysymyksestä

Saanen minäkin sanoa muutaman sanan siitä palvelijattarien ammattitaidosta ja järjestymisestä, jonka Selma-täti aloitti Toveritaren palvelijattarien numerossa, josta sitten kehittyi vilkas keskustelu, jota on mielekäsi seurattu kaikkialla niin Toverista kuin Toveritarestakin. Kiitos vaan Selma-tähdille, että aloitti asian siltä kannalta, että se herätti niin paljon huomiota.

Setä Reivo selvitti kyllä asian täydellisesti järjestyneen työväen kuin myöskin sosialistiselta näkökannalta katsottuna. Mutta kun asiaan on toisiakin, kukin selitellen asiat omalta näkökannaltaan, niin teen minäkin samoin.

On jo sanottu paljon sitä, mitä minäkin tahtoisin sanoa, joten nyt vaan sanon ainoastaan sen mitä toisilta on jäänyt sanomatta. En myöskään kirjoita laajojen tietojen, vaan

paljon kokemukseni perusteella. Ensi-kin olen sitä mieltä, että ei ole vielä vähintäkään toivoa kotipalvelijain järjestymisestä, ei ainakaan täällä lännellä. (Asia ei suinkaan ole näin toivoton, sillä ovathan palvelijattaret voineet perustaa yhteisen kodin idässä ja pari yhteistä kotia lännellä ja järjestymistä se on jo sekin. Tarvitsee vain ottaa muutama askel eteenpäin. — Toim.) Voiko Selma-täti sanoa, että juuri nyt kun palvelijattaret osottavat heräämisen oireita, huuhtelee Reivo meitä kylmällä vedellä.

Tosiaan kyllä me kylmän kylvyn sietäisimme, että todellakin heräisimme vaatimaan oikeuksiamme. Mutta meidän kotipalvelijattarien järjestäminen ei ole niin helppo, eikä hetkessä tehtävä asia, joten tätä asiaa on kyllä aikaa harkita ja keskustella.

Esim. Los Angelesissa se palvelijattarien klubi. Ei sitä voi ottaa todistukseksi siihen, että kotipalvelijattaret voivat niin vaan kädenkäänteessä järjestäytyä ammatti-unioniin, sillä sellainen klubi voi menestyä ainoastaan Los Angelesissa. (Menestyväthän naisten kodit New Yorkissa ja San Franciscossa, joiden toiminta ja tarkeisuus on jokseenkin sama kuin Los Angelesin palvelijattarien klubilla. — Toim.) Siellä kotipalvelijattaret joutuvat enemmän paikanvälttymistojen riistämän alaiseksi, kuin millään muulla palkkakunnalla, missä olen ollut ja toiseksi siitä syystä kun Los Angelesissa asuu vähemmän työläisiä kuin yleensä missään muussa suuremmissa kaupungissa, sillä Los Angeles ei ole mikään teollisuuskaupunki, vaan paremmin rikkaiden asuma- paikka. Ja tästä syystä siellä on paljon kotipalvelijattaria, jolla on vähän asuntopalkkoja, missä palvelijattaret voivat asua silloin kun muuttavat palveluspaikkaa, kun kotipalvelijattaret tavallisesti asuvat työläisperheissä kukin tuttaviansa luona silloin kun ovat työttöminä, sillä ei heidän varansa riitä vuokraamaan yksityisasuntoa. (Jokaisessa kaupungissa, missä on enemmän palvelijattaria, joutuvat he enemmän tai vähemmän määrässä yksityisten nyllettäviksi. Hyvin pienellä osalla heistä on sukulaisia tai tuttavain luona voivat asua. Esim. täällä Portlandissa joutuvat hyvin monet palvelijattaret asumaan hotelleissa ja n.k. "roominghouseissa" työttöminä ollessaan. Kotipalvelijattarien yhteisen kodin tarve ehkä ei voi olla kaikkialla niin pakottava kuin mitä se on Los Angelesissa, mutta tarpeellinen se on kaikkialla, missä palvelustytöitä on enemmän ja se myöskin on mahdollinen perustaa, niin pian kuin vaan palvelustytöt huomaavat sen tarpeellisuuden ja ryhtyvät toimenpiteisiin sen perustamiseksi. — Toim.)

Mitä siihen tulee, että kotipalvelijain ammatti vaatii monipuolista ja hienoa ammattitaitoa, niin se on aivan totta, kuten Selma-täti sanoo. Oletinkin silloin, kun yhdeltä palvelijalta vaaditaan kaikki tehtävät perheessä, kuten on luonnollista, jos palvelijain pitää ja niin huonossa taloudellisessa asemassa, että silloin kun hän palkkaa kotipalvelijan ei hänen varansa riitä muuta kuin yhden palvelijan palkkaamiseen eikä minkäänlaiseen muuhun apuun ja jos rouva itse haluaa vielä "pleijata leidiä", silloin kuin on palvelija, joka yleensä on tavallista näiden rouvien taholta.

Olen sen itse kokenut, että mitä vähävaraisempaan perheeseen olen joutunut työhön, sitä enemmän minulta on vaadittu ja sitä vähemmän maksettu palkkaa. Ja tiedän sellaisia rouvia löytyvän joka kaupungista ja kylästä, jotka eivät onnistu koskaan saamaan kyllin ammattitaitoista palvelijaa, vaan syy tähän ei ole siinä, ettei löytyisi kyllin kokeneita palvelijoita, mutta syy on näitten rouvien omassa taloudessa. He ovat pakotetut yhdeltä palvelijalta vaatimaan niin paljon, että jokainen kokenut palve-

lija tietää, ei voivansa täyttää näiden rouvien vaatimuksia.

Ja tämän voimme me todistaa jo sillä, että nuo kyllin hyvässä taloudellisessa asemassa olevat eivät koskaan tarvitse kärsiä ammattitaitoisien työläisten puutetta millään työalalla.

Mutta todella, jos me tahdomme järjestää kotipalvelijat ja myöskin saada ne ammattitaitoisiksi, niin ensiksi meidän on taisteltava yleinen kahdeksantuntin työpäivälakisääädös, joka ei ole mikään mahdoton saavutus. Jos vaan sen eteen tehdään työtä, ja sitten kun se on saavutettu, on myöskin helpompi järjestää kotipalvelijattaria. Sitten ne vasta itsekin tulevat havoitsemaan järjestymisensä ja ammattitaitoisuutensa tarpeellisuuden. PALJON KOKENUT.

Ammattitaitoisuus ja työväenliike

W. N. Reivo Toverissa.

(Jatkoa edellisessä numerossa.)

Kun jonkun ammattialan työväestö lähtee siitä perusteelta, että se ammattitaitoan kohottamalla voittoa itselleen etuja, joutuu se välttämättä asemaan, jossa sen täytyy asettua oman alansa työväestön etuja sortamaan. Korkean ammattitaitoisuuden omaaminen edellyttää sen suojaamista sen omaamattomia vastaan, tai muuten sillä ei ole mitään merkitystä. Taitava mekaanikko ei persoonallisten etujensa kannalta voi suvaita ettei hänen apulaisestaan tulee samanlaista, eikä kunnollinen keltäjättär voi sietää toista samanlaista kllpalle-massa saman työpaikan hakemisessa. Vain luokkattu voi yhdistää heidät samaan liikkeeseen.

Asema olisi toisenlainen, ellei olisi olemassa enemmän työvoimaa tarjolla kuin sille on kysyntää. Jos olisi puute palvelijattarista esim. niin silloin voisivat kunnollisen ruuanlaitotaidon omaavat palvelijattaret järjestymällä yhteen ammattitaitoisuutensa perusteella korottaa palkkojaan ja lyhentää työpäiväänsä, mutta asema on nyt kerta kaikkiaan niin surullinen, että huolimatta siitä minkälainen ruuanlaitotaidon työt omaavat-kaan, on heitä liian paljon tarjolla. Ja samoin on laita muillakin aloilla. Elkä tästä päästä silmäläkään, että selitetään jonkin kansallisuuden työläisten voivan parantaa asemaansa kohtamalla taitoisuuttaan jossakin määrättyssä ammatissa. Se saattaa kylläkin olla jossakin tapauksessa, ehkä määrättyssä kaupungeissakin mahdollinen, mutta se ei tapahdu muuten kuin sellaisen ammattitaitoisuuden omaamattomien kustannuksella. Jos suomalaisten ammattitaitoisuus kohoaa irlantilaisia korkeammalle, merkitsee se luonnollisesti suomalaisten voittoa mutta irlantilaisen kustannuksella ja tämä ei toki liene työväenliikkeen tarkoituksena, ei edes kansallisen työväenliikkeen ryhmänkään, jos se perustuu työväestön kansainvälisten- ja luokkattujen ymmärtämiselle.

Mutta olettaakamme että jonkin ammattialan kaikki työläiset kohottavat ammattitaitoisuutensa korkeammalle vaaditulle asteelle. Mikä vaikutus sillä on heidän asemaansa?

(Jatkoa 8:lla sivulla)

•••••
Huomi!
 • New York'in Suom. Naisten •
 • OSUUSKOTI •
 • ja paikanvälttymistoi •
 • 241 Lenox ave, 122 st. •
 • Telef. 813 Morning side. •
 •••••